

Καταγγελία προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Θέμα: Αντικοινωνική μεταχείριση του repowering των έργων ΑΠΕ στην Ελλάδα

Προς:

Γενική Διεύθυνση Ενέργειας (DG ENER)
Γενική Διεύθυνση Κλιματικής Δράσης (DG CLIMA)
Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς Ενέργειας
Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Βρυξέλλες, Βέλγιο

Αξιότιμοι κύριου/κυρίες,

Με την παρούσα καταγγέλλεται η πρακτική της Ελληνικής Δημοκρατίας αναφορικά με την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου για το **repowering των έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ)**, η οποία παραβιάζει ευθέως τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο, ιδίως τις **Οδηγίες (ΕΕ) 2018/2001 (RED II) και (ΕΕ) 2023/2413 (RED III)**, καθώς και τον **μηχανισμό REPowerEU**.

1. Το Repowering στο Ενωσιακό Δίκαιο

Το repowering αφορά την αντικατάσταση ή αναβάθμιση υφιστάμενων έργων ΑΠΕ με σύγχρονο εξοπλισμό, με στόχο:

- την αύξηση της αποδοτικότητας,
- τη βελτίωση της ενσωμάτωσης στο δίκτυο,
- την επίσπευση της ενεργειακής μετάβασης.

Η Ε.Ε. έχει εντάξει το repowering ως **στρατηγική προτεραιότητα** στο πλαίσιο της RED III και του REPowerEU. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να θεσπίσουν **απλουστευμένες, επιταχυνόμενες και αναλογικές διαδικασίες** για την αδειοδότηση repowering έργων, να εξασφαλίζουν τη διατήρηση ή επανεκχώρηση όρων σύνδεσης και να αποφεύγουν αδικαιολόγητες επιβαρύνσεις.

2. Η Ελληνική Πρακτική

Στην Ελλάδα, το repowering **αντιμετωπίζεται νομοθετικά ως νέο έργο**. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 42 του ν. 4951/2022 (όπως προστέθηκε πρόσφατα με το Ν. 5151/2024):

«Σταθμοί Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που προβαίνουν σε ριζική ανανέωση από την 31η Οκτωβρίου 2024 [...] συμμετέχουν αποκλειστικά στην αγορά και δεν δύνανται να λάβουν λειτουργική ενίσχυση καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας των νέων σταθμών.»

Η ρύθμιση αυτή έχει ως συνέπεια:

- Την **απώλεια των υφιστάμενων όρων ενίσχυσης (FIT/FIP)**.
- Την **ανάγκη πλήρους νέας αδειοδότησης**.
- Την υποχρέωση νέας προσφοράς σύνδεσης και κατάθεσης εγγυητικών επιστολών υψηλού κόστους.
- Την **υποχρεωτική συμμετοχή σε διαγωνιστικές διαδικασίες**, υπό όρους δυσμενέστερους από αυτούς των αρχικών έργων.

Επιπλέον, δεν προβλέπεται καμία εξαίρεση για περιπτώσεις ανωτέρας βίας, φυσικών καταστροφών ή ατυχημάτων. Αυτό σημαίνει ότι παραγωγοί των οποίων τα έργα υπέστησαν ολοσχερή καταστροφή (π.χ. από τον τυφώνα *Daniel* στη Θεσσαλία το 2023), αντικειμενικά δεν μπορούν να αποκαταστήσουν το έργο χωρίς να απωλέσουν την υφιστάμενη ταρίφα.

3. Παραβίαση του Ενωσιακού Δικαίου

Η ελληνική πρακτική:

- **Παραβιάζει το άρθρο 16 της RED II και τα αντίστοιχα άρθρα της RED III**, που απαιτούν ταχεία, απλοποιημένη και αναλογική αδειοδότηση repowering.
- Αντίκειται στην **αρχή της αποδοτικότερης αξιοποίησης υφιστάμενων ενεργειακών υποδομών**.
- Παραβιάζει την **υποχρέωση παροχής προτεραιότητας και διευκολύνσεων** σε repowering έργα, όπως ορίζεται ρητά στον μηχανισμό REPowerEU.
- Εισάγει **διακριτική και αποτρεπτική μεταχείριση** έναντι των παραγωγών που επενδύουν στην τεχνολογική αναβάθμιση ή την αποκατάσταση των σταθμών τους, αντίθετα με τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις. Εν τοις πράγμασι, η ελληνική πρακτική, μέσω του μέτρου της αποστέρησης της ταρίφας για τους σταθμούς που ολοκληρώνουν τη διαδικασία του repowering καταστρατηγεί το πνεύμα των ανωτέρω νομοθετημάτων και ακυρώνει de facto την όποια ενθάρρυνση των έργων repowering.

4. Επιπτώσεις της Πολιτικής

Η εφαρμογή του ελληνικού πλαισίου:

- **Αποθαρρύνει επενδύσεις** σε repowering.
- Οδηγεί σε **παρατεταμένη τεχνική απαξίωση** του υφιστάμενου δυναμικού ΑΠΕ.
- **Καθυστερεί την επίτευξη** των εθνικών και ενωσιακών στόχων για το 2030.
- **Πλήττει δυσανάλογα** παραγωγούς που υπέστησαν φυσικές καταστροφές, παραβιάζοντας την αρχή της αναλογικότητας και της ίσης μεταχείρισης.

5. Αίτημα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ζητούμε:

1. Τη **διενέργεια επίσημης διερεύνησης** της συμβατότητας του ελληνικού θεσμικού πλαισίου για το repowering με τις Οδηγίες RED II / RED III και το REPowerEU.
2. Την **έκδοση σύστασης ή αιτιολογημένης γνώμης** προς τις ελληνικές αρχές για την άμεση προσαρμογή του πλαισίου.
3. Την προώθηση **ενιαίας ευρωπαϊκής προσέγγισης** για το repowering, με σαφή καθοδήγηση στα κράτη μέλη, ώστε να διασφαλίζεται ίση μεταχείριση και να ενισχύεται η ενεργειακή μετάβαση.

Με εκτίμηση,